

ANN-CHARLOTTE EKENSTEN
ANGELICA ÖHRN

SIDAN 1

Fakta om käpphästar

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Käpphästar har funnits som leksak i flera hundra år. I Finland startade trenden med käpphästar som hobby och sport runt år 2010. Den spred sig snabbt via internet och käpphästar är nu populära i flera länder runt om i världen.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 4–6)
- Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation. (SV åk 4–6)
- Metall, textil och trä. Materialens egenskaper, deras användningsområden och kombinationsmöjligheter med varandra och med andra material, till exempel nyproducerade och återanvända material. Hur material kan kombineras med digital teknik. (SL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.
- Formge och framställa föremål i olika material med hjälp av lämpliga redskap, verktyg och hantverkstekniker.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 4–6)
- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 4–6)
- Informationssökning i böcker och på webbsidor för barn. (SV åk 4–6)
- Muntliga presentationer. Hur man genomför presentationer inför grupp. Bilder, digitala medier och verktyg samt annat som kan stödja presentationer. (SV åk 4–6)
- Metall, textil och trä. Materialens egenskaper och användningsområden. (SL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Söka och värdera information från olika källor.
- Formge och framställa föremål i olika material med lämpliga redskap, verktyg och hantverkstekniker.

ORD ATT FÖRKLARA

hobby

vadd

egenskaper

skritt

trav

galopp

språng

kurar

terräng

PINGPONG-PAR

När eleverna har läst boken delas de in i par. Utifrån fakta de har lärt sig och bilderna, ska de sedan göra en kooperativ övning som kallas pingpong-par. Den ena eleven börjar med att säga ett ord som hen har lärt sig i texten eller sett på någon av bilderna. Den andra eleven svarar med att säga ett annat ord. Så fortsätter övningen fram och tillbaka mellan eleverna i paret. Avsluta övningen efter någon minut.

TILLVERKA EN EGEN KÄPPHÄST

Eleverna ska tillverka en egen käpphäst. I boken finns en instruktion och den finns även här, på nästa sida. Ett annat tips vid tillverkningen är att använda sig av webbsidan <https://www.thehobbyhorse.fi/sv/>. Där finns det filmer som visar hur man tillverkar sin egen käpphäst.

När eleverna är klara ska de presentera sina käpphästar. Presentationen kan göras i ett skriftligt dokument, en powerpoint, iMovie eller dylikt. Låt eleverna dela med sig av sina presentationer.

TILLVERKA EN KÄPPHÄST

Du behöver följande material:

- strumpa
- vadd
- käpp
- tyg eller filt
- knappar
- garn
- snöre
- lim
- nål och tråd

Instruktion – så här gör du en enkel häst

1. Fyll en strumpa med vadd, så har du hästens huvud.
2. Knyt eller tejpa fast huvudet på en käpp.
3. Gör öron av tyg eller filt och sy eller limma fast dem.
4. Gör ögon av knappar eller tyg och sy eller limma fast. Det går också att sy eller måla ögon direkt på strumpan.
5. Klipp bitar av garn till manen och sy fast.
6. Tillverka även accessoarer till hästen, såsom mantel, träns och tyglar.

Presentation – beskrivning

Gör en presentation av din käpphäst, liknande den om *Frosty Mountains*.

Använd de här punkterna.

- namn, smeknamn
- utseende
- egenskaper
- intressen

Frosty

- Namn: Frosty Mountains, men kallas för Frosty.
- Färg: Skimmel (vit).

Frosty är stark och lugn. Men om han möter en traktor blir han rädd och vill springa hem. Han gillar att vara ute i skogen och att hoppa hinder. Frosty älskar äpplen och trivs i sitt röda täcke.

Till presentationen ska det finnas bilder eller videor på käpphästen eller på käpphästen och dig.

SPRINGDIKTAMEN

Skriv ut texten och sätt upp på en dörr eller vägg utanför klassrummet. Dela in eleverna i par eller smågrupper beroende på hur många ni är.

Elevernas uppgift är att på begränsad tid försöka skriva ner texten precis som den är. Endast en gruppmedlem i taget får springa ut. Eleverna ska läsa och memorera någon rad och sedan springa in och återge den för eleven/eleverna i sin grupp.

När tiden är ute går ni igenom allas texter och ser vilken grupp som har flest korrekta meningar. Det är meningsbyggnaden som är viktig här, inte stavningen. Övningen tränar läsning, minnet, samarbete och fokusering.

Vad är en käpphäst?

Förr var käpphästen en träleksak. Nu har den även blivit en populär hobby och sport.

Att ta hand om en käpphäst påminner om att ta hand om en levande häst. Men den som håller på med käpphästar behöver inte alls vara intresserad av andra hästar.

Du kan sy en egen käpphäst och kanske bygga ett stall och några hinder.

Om du vill, kan du träna och tävla ihop med andra. Det finns många som älskar käpphästar!

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Hur länge har käpphästar funnits?
Käpphästar har funnits i flera hundra år.
2. I vilket land startade käpphästar som hobby?
Käpphästar som hobby startade i Finland.
3. Vad är ett tränset?
Tränset är remmarna som sitter på hästen huvud.
4. På vilka olika sätt kan käpphästen röra sig?
Den kan röra sig i skritt, trav eller galopp.
5. Vad är dressyr?
Dressyr är en gren inom ridning där man sätter ihop olika rörelser.
6. Hur höga brukar hindren vara?
Hindren brukar vara mellan 50 och 80 cm höga.
7. Vilket är höjrekordet över hinder?
Rekordet är 141 cm.
8. Vad heter käpphäst på finska?
På finska heter käpphäst keppari.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

9. Varför är det viktigt att hinder ska vara lätta att riva?
Hinder ska vara lätta att riva för annars finns det risk att någon skadar sig.
10. På vilket sätt kan man använda naturen när man rider käpphäst?
Naturen kan bli en terrängbana där man använder bland annat välta träd, stenar och bäckar som hinder.
11. Vad menar man när man säger att "någon har en käpphäst"?
Om "någon har en käpphäst" betyder det att den personen har en speciell sak eller idé som den alltid vill prata om.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

12. Vad tycker du är viktigast att tänka på för att ta bra hand om käpphästen?
Eget svar.
13. Varför tror du att vissa delar med sig av sin hobby på sociala medier?
Eget svar.
14. Har du "någon käpphäst"? Berätta.
Eget svar.

Analys

15. Varför tror du att författaren har valt att berätta om käpphästar? Motivera.
Eget svar.

Vilket är ordet?

1. tshääppk   *käpphäst*
2. kelkasärt   *träleksak*
3. bybho   *hobby*
4. talryg   *tyglar*
5. snärt   *träns*
6. lastl   *stall*
7. poplag   *galopp*
8. rendih   *hinder*
9. rysdesr   *dressyr*
10. noppnign   *hoppning*